

Nr 382.

Av herrar **Mårtensson** och **Andersson** i Mölndal, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 96, med förslag till arbetstidslag för detaljhandeln m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 96 föreslås bland annat förslag till butikstängningslag, som skall träda i kraft den 1 januari 1940, efter vilken tid nu gällande lag av den 30 maj 1919 om begränsning av tiden för idkande av handel m. m. upphör att gälla.

Det i propositionen förevarande förslaget till butikstängningslag grundar sig i väsentliga punkter på den nu gällande lagstiftningen på området, men innebär i ett flertal fall klarare och mera preciserade bestämmelser. Det förordade lagförslaget innehåller dock vissa bestämmelser, som synas komma att medföra betydande inskränkningar i handelsrörelsen för vissa affärsinnehavare och detta framför allt å den så kallade kioskhandelns område.

Enligt förslaget får kioskhandeln — vissa kiosker dock undantagna — endast bedrivas under tiden kl. 8 till kl. 19, om bland annat tobaksvaror skola försäljas från kiosken. Däremot får kiosk, som icke vid någon tid på dygnet försäljer andra varor än konfektyrer, alkoholfria drycker, färsk frukt, levande blommor, tryckta skrifter och tändstickor, hållas öppen för allmänheten till kl. 22 alla dagar. Tillstånd till försäljning enligt nämnda grunder får meddelas av polismyndigheten på orten.

Under punkt 2 i lagens övergångsbestämmelser göras dock vissa undantag från ovannämnda regel för näringsidkare, som vid nya lagens ikraftträdande med stöd av 15 § lagen den 30 maj 1919 bedriver rörelse under längre tid av dygnet än nya lagen medger och som drivit sådan rörelse sedan den 1 juni 1937. Dylik rörelseidkare må enligt nämnda övergångsbestämmelser utan särskilt tillstånd fortsätta rörelsen på oförändrat sätt till den 1 januari 1941; och må polismyndigheten, när det gäller näringsidkare, som på grund av sjuklighet, invaliditet eller hög ålder har särskilt stort behov av att även i fortsättningen få bedriva rörelsen utan ändring, efter särskild prövning kunna giva tillstånd härtill utan hinder av de i 11 § av nya lagen uppställda villkoren, dock endast för ett år i sänder. Sådant tillstånd kan efter samma grunder även tillerkännas näringsidkares efterlevande make.

Genom dessa till lagen fogade övergångsbestämmelser beredes möjlighet för vissa kioskinnehavare att bedriva sin verksamhet efter nuvarande grunder även efter den nya lagens ikraftträdande. Det kan dock ifrågasättas, om den nya lagstiftningen ändå inte trots övergångsbestämmelserna kommer att medföra betydande svårigheter för en stor del av kioskhandelns affärsinnehavare. Visserligen har kioskhandeln under de senare åren erhållit en be-

tydande omfattning, men utvecklingen på detta område har väl skett på legal väg, och under sådana förhållanden är det ur rättslig synpunkt knappast berättigat att kringskära den redan befintliga rörelsens framtida möjligheter på ett allt för hårt sätt. Syftemålet med den nya lagstiftningen bör väl i första hand vara att förhindra startandet av nya kioskrättigheter och inte att i allt för stor utsträckning förhindra verksamheten för dem, som redan nu inneha rättigheter att bedriva kioskhandel.

Om det föreliggande förslaget bedömes från dylika utgångspunkter borde ett yrkande om att samtliga nuvarande kioskinnehavare oförändrat skulle få bedriva sin verksamhet även efter den nya lagens ikraftträdande vara naturligt. Det lär dock förekomma något eller några bolag, som bedriva denna kioskverksamhet ur ren affärssynpunkt, vilket under vissa förhållanden kan leda till förfång för den bofasta affärskåren. Om en viss inskränkning av denna del av kioskhandeln blir en följd av den nya lagstiftningen, kan detta inte komma att medföra några ekonomiska svårigheter för den enskilda kioskhandeln. Det finns däremot starka skäl, som tala för ett större hänsynstagande till de kioskinnehavare, som äro helt beroende av den verksamhet de bedriva.

Som förut anförts må enligt övergångsbestämmelserna polismyndigheten, när det gäller näringsidkare, som på grund av sjuklighet, invaliditet eller hög ålder har särskilt stort behov av att även i fortsättningen få bedriva rörelsen utan ändring, efter särskild prövning kunna giva tillstånd härtill. Härigenom beredes möjlighet för ett begränsat antal kioskinnehavare att bedriva sin verksamhet oförändrat även efter lagens ikraftträdande, dock endast efter tillstånd för ett år i sänder. Detta innebär otvivelaktigt vissa fördelar för de omnämnda kategorierna. Det finns dock även andra grupper kioskinnehavare, som äro i stort behov av att få bedriva sin rörelse oförändrat för framtiden, till exempel änkor, som efter mannens frånfälle erhållit tillstånd till kioskhandel och på så sätt kunnat uppehålla familjen under ett flertal år utan att anlita samhällets hjälp. Vidare finns det personer, som på grund av arbetslöshet tvingats till att för sin och familjens existens övergå till kioskhandeln och som härigenom lyckats erhålla nödtorftiga försörjningsmöjligheter för sig och sin familj. Det förefaller vara rimligt, att en viss hänsyn tages även till här omnämnda personer vid den nya lagstiftningens genomförande, så att de icke något år efter lagens ikraftträdande bliva helt utan existensmöjligheter.

Lämpligast vore enligt vårt förmenande, att denna del av lagens övergångsbestämmelser utformades på sådant sätt, att näringsidkare, som på grund av sjuklighet, invaliditet, hög ålder eller som i övrigt för sin och sin familjs försörjning har särskilt stort behov av att även i fortsättningen få bedriva rörelsen utan ändring, efter särskild prövning bereddes tillfälle därtill och att dylikt tillstånd icke inskränktes till ett år i sänder utan fick

gälla tills eventuellt ändrade förhållanden inträffade, som gjorde en förnyad prövning av handelsrättigheterna erforderlig.

På grund av det anförda hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts förslag till lag om butikstängningslag måtte besluta sådant tillägg till lagens övergångsbestämmelser, att de näringsidkare, som på grund av sjuklighet, invaliditet, hög ålder eller som i övrigt för sin och sin familjs försörjning ha särskilt stort behov av att även i fortsättningen få bedriva rörelsen utan ändring, beredas tillfälle härtill och att dylikt tillstånd icke inskränkes till ett år i sänder samt att vederbörande utskott vidtager de ändringar av lagtexten, som äro erforderliga på grund av detta yrkande.

Stockholm den 18 mars 1939.

J. W. Mårtensson.

Gösta Andersson,
Mölnadal.

